

Motion till riksdagen 2018/19:2954

av **Helena Gellerman m.fl. (L)**

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 22 Kommunikationer enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Välfungerande kommunikationer och modern infrastruktur är grundläggande förutsättningar för individens frihet, ett blomstrande näringsliv och en öppen marknad. Människor transporterar sig mellan skola, jobbet och hemmet. Flödet av varor och tjänster skapar hållbar tillväxt för Sverige och handeln med andra länder stärker Sveriges position i den globala ekonomin. Transportsystemet är på så sätt en grundbult för landets utveckling framåt och därför är det viktigt att infrastrukturinvesteringar analyseras långsiktigt och ur ett helhetsperspektiv. Transportpolitiska beslut kan ha stor påverkan på den lilla såväl som den stora staden eller den enskilda företagaren, både i positiv och i negativ bemärkelse.

Transportsektorn är central när det gäller att nå våra ambitiösa miljö- och klimatmål och målet om en fossilfri fordonsflotta. Bilarna står fortfarande för en mycket stor del av utsläppen av växthusgaser även om vi i dag ser en förbättring jämfört med för tio år sedan. Omställningen går dock inte tillräckligt snabbt. Bilåkandet måste minska och fler bilar måste bli klimatsmarta. Liberal miljö- och klimatpolitik utgår från försiktighetsprincipen och att förorenaren ska betala. Vi utvecklar vår gröna skatteväxling där den som smutsar ner får betala mer samtidigt som vi sänker skatten på jobb och företagande. Liberalernas satsningar för en fossilfri fordonsflotta återfinns under utgiftsområde 20.

Vi reser allt mer, vilket är positivt i en globaliserad värld. Liberalerna vill inte förhindra resandet i sig utan fokusera på att minska utsläppen. Flyget måste i ökad grad stå för sina klimatkostnader. Den nuvarande flygskatten beskattar alla flygresor lika oavsett utsläppsnivåer eller hur mycket biodrivmedel som finns i tanken. Vi vill istället öka flygbolagens incitament att minska sina utsläpp genom en avgift på flygets koldioxidutsläpp. De flyg som släpper ut mer ska helt enkelt betala mer än de som släpper ut mindre. Teknikutvecklingen går framåt och ett modernare flygplan släpper ut

betydligt mindre än äldre modeller. I väntan på en europeisk skatt på flygets utsläpp vill vi att fler plan ska flyga på biobränsle. Vi vill också införa en obligatorisk klimatdeklaration vid köp av flygresor.

Under denna motions skatteavsnitt finns mer om avvisningen av nuvarande flygskatt. Som en konsekvens av att flygskatten avskaffas avvisas kompensationen för ökade driftunderskott till icke-statliga flygplatser i Norrland. Därmed avvisas under detta utgiftsområde för 2019 85 miljoner kronor på anslag 1:6.

Fler måste välja kollektivtrafiken där möjligheten finns, och järnvägen måste rustas upp för att möta de nationella och regionala behoven. På området kollektivtrafik föreslår Liberalerna en omläggning av reseavdraget i syfte att öka dess regionala träffsäkerhet och minska exponeringen mot felaktigheter i utnyttjandet av avdraget. Tanken är att reseavdraget ska begränsas i de regioner där det finns en fungerande kollektivtrafik.

Liberalerna motsätter sig anslaget för gratis kollektivtrafik under sommarlovet för skolungdomar och prioriterar i stället kollektivtrafik i landsbygd genom differentierade reseavdrag. Förslaget behandlas närmare under avsnittet för skattefrågor. På detta utgiftsområde under anslag 1:1 avvisas därmed anslaget för kollektivtrafik för skolungdomar på 350 miljoner kronor för år 2019.

Resenäerna ska enkelt kunna göra klimatsmarta val. De som fraktar gods ska kunna använda sig av klimatsmarta lösningar. Bilpooler kan bli en del av framtidens kollektivtrafik liksom delningsekonomins nya koncept för taxi. Hyrcyklar och elcyklar ska bli del av resan. Nya flexibla biljettlösningar behöver utvecklas i syfte att underlätta för resenären. Införandet av en nationell mobilitetsplan skulle kunna länka samman samtliga transportslag genom en digital plattform och Trafikverket bör ges i uppdrag att genomföra en pilotstudie om hur en nationell mobilitetsplan kan utformas.

Sveriges vägar är viktiga för att hela landet ska fungera och många sträckor behöver rustas upp och förstärkas. Det blir särskilt tydligt nu när 74-tonslastbilar kommer att trafikera våra vägar. Det är viktigt att värna vägarna i anslutning till industri och hamnar så att de håller för tyngre lastbilar. Därför prioriterar vi förstärkning av vägar som är viktiga ur näringssynpunkt. Underhållet av vägbanor, för att inte nämna luftkvalitet och bullernivåer, påverkas av vilka däck som används på våra vägar. Möjligheten att välja dubbdäck, när vägförhållandena så kräver, är viktig. Därför är dubbdäcksförbud inte en optimal lösning. En avgift är ett alternativ till att minska dubbdäcksanvändning i regioner med mindre behov och mildare vintrar. Liberalerna vill därför införa en skatt på dubbdäck för att minska utsläppshalten av partiklar. Systemet ska vara differentierat och avgifter ska kunna tas ut för olika tidsperioder. De nettointäkter som dubbdäcksavgiften inbringar uppgår för år 2019 till 130 miljoner kronor och ska gå tillbaka till regionerna för lokala förbättringsåtgärder och underhåll. Skatten specificeras närmare under avsnittet för skattefrågor.

Allt fler väljer cykeln framför bilen och den som cyklar gör en stor insats för miljö och klimat. Dessutom minskar bullret och folkhälsan ökar. Cyklandet behöver ges bättre förutsättningar. I dag saknas exempelvis regelverk som beaktar cykeln som ett eget transportmedel. I den infrastrukturplan som presenterades föregående mandatperiod ströks flera planerade satsningar på utbyggda regionala cykelstråk. Liberalerna prioriterar cykling och avsätter därför ytterligare 25 miljoner kronor år 2019 och framåt under anslag 1:1 till en nationell satsning på utveckling av regional cykelinfrastruktur.

Vidare öppnar Liberalerna upp för möjligheten att använda intäkterna från trängsel-skatten till medfinansiering av cykelinfrastruktur. Vi avvisar dock budgetpropositionens fortsatta anslag för stadsmiljöavtal då vi anser att satsningen riskerar att komma enstaka

kommuner till nytta snarare än samtliga. Vi avvecklar därmed satsningen på stadsmiljöavtal vilket innebär en minskning av anslag 1:1 på 200 miljoner för år 2019.

Liberalerna ser att den största miljömässiga vinsten uppnås genom att det sker en omlastning av gods som transporteras på väg till järnväg och sjöfart. De miljövänliga transportsätten måste vara attraktiva och konkurrenskraftiga för näringslivet, annars kommer mer lönsamma vägtransporter förbli det självklara valet. Sjöfarten behöver bättre förutsättningar i form av färre avgifter, nya slussar och utökad muddring vid hamnarna. Vi vill även understryka vikten av Sveriges inre vattenvägar och specifikt slussarna i Trollhättan och är oroad över hur anslagen till slussarna fördelas i Trafikverkets nationella plan.

Bostadsbyggandet kan öka om det går hand i hand med att ny infrastruktur byggs ut. Samplanering av infrastruktur och bostäder är nödvändig för att skapa förutsättningar för bostadsbyggande. Därför behövs en bättre samplanering mellan stat, landsting eller regioner, kommuner och andra intressenter. Trafikverket spelar en stor roll för hur samplanering kan utvecklas och bör därmed få i uppdrag att medverka till samplanering av infrastruktur och bostäder. Trafikverket bör ges ett tydligt uppdrag kring verkets roll i att bidra till samplaneringsåtgärder för ökat bostadsbyggande.

En fungerande postservice är en del av samhällets basservice. Utvecklingen av digitala tjänster har resulterat i minskat antal brevfrändelser. Genom den ökade e-handeln ökar samtidigt antalet paketfrändelser kraftigt. Denna utveckling påverkar medborgarna i Sverige olika. Det är viktigt att garantera rimlig service även på landsbygden. Till infrastruktur hör även möjligheter att kommunicera digitalt. I dag har Sverige en stark position inom it-området, men många som bor på landsbygden har fortfarande inte tillgång till bredband. Det påverkar inte bara möjligheten att kommunicera, umgås och få tillgång till nöjen utan även möjligheten att driva företag. Mot denna bakgrund avsätter Liberalerna årligen 100 miljoner kronor för att påskynda utbyggnaden av bredband i glesbygd. Anslaget redovisas under utgiftsområde 23.

Liberalerna vill i stället för en bonus–malus för privata bilar se en omvänd miljöbilsbonus, vilket beskrivs närmare under utgiftsområde 20 i denna motion. Detta innebär en konsekvensändring i form av en utgiftsminskning på 10 miljoner kronor under anslag 1:12.

Liberalerna föreslår slutligen att pris- och löneomräkningen justeras ned med 20 procent årligen. På detta utgiftsområde påverkas anslagen 1:1, 1:2, 1:3, 1:12 och 1:13.

Tabell 1 Anslagsförslag 2019 för utgiftsområde 22 Kommunikationer*Tusental kronor*

Ramanslag		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (L)
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur	26 014 423	-596 000
1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	23 571 698	-59 000
1:3	Trafikverket	1 401 577	-3 000
1:4	Ersättning för sjöräddning och fritidsbåtsändamål	188 308	
1:5	Ersättning för viss kanal- och slussinfrastruktur	62 284	
1:6	Ersättning avseende icke statliga flygplatser	168 313	-85 000
1:7	Trafikavtal	960 000	
1:8	Viss internationell verksamhet	28 757	
1:9	Statens väg- och transportforskningsinstitut	54 181	
1:10	Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk	150 000	
1:11	Trängselskatt i Stockholm	1 752 609	
1:12	Transportstyrelsen	2 193 567	-16 000
1:13	Trafikanalys	68 987	0
1:14	Trängselskatt i Göteborg	836 656	
1:15	Sjöfartsstöd	1 563 000	
2:1	Post- och telestyrelsen	50 122	
2:2	Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning	140 278	
2:3	Grundläggande betaltjänster	33 037	
2:4	Informationsteknik och telekommunikation	72 844	0
2:5	Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	146 014	
	Summa	59 456 655	-759 000
	Specificering av anslagsförändringar		
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur		25 000
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur		-350 000
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur		-200 000
1:1	Utveckling av statens transportinfrastruktur		-71 000
1:2	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur		-59 000
1:3	Trafikverket		-3 000
1:6	Ersättning avseende icke statliga flygplatser		-85 000
1:12	Transportstyrelsen		-10 000
1:12	Transportstyrelsen		-6 000
1:13	Trafikanalys		0

Helena Gellerman (L)

Christer Nylander (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Mats Persson (L)

Tina Acketoft (L)

Lina Nordquist (L)

Allan Widman (L)